Lietas Nr. A420403112
Lietas arhīva Nr. A42-00158-14/18

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2014.gada 15.janvārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese A.Zariņa,

piedaloties maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Chicko restorāni" pārstāvim L.M. un atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei L.R.,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Chicko restorāni" administratora pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (par pievienotās vērtības nodokļa 13,60 *euro* (Ls 9,56) atmaksu).

**Aprakstošā daļa**

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) ģenerāldirektores 2011.gada 23.decembra lēmumu Nr.22.4.7/91171 tika uzdots VID Nodokļu pārvaldes Rīgas Ziemeļu klientu apkalpošanas centram (turpmāk – Ziemeļu KAC) atmaksāt maksātnespējīgajai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Chicko restorāni" (turpmāk – pieteicēja) pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) pārmaksu 5108,45 *euro* (Ls 3590,24) un nokavējuma naudu.

[2] Izpildot VID ģenerāldirektores 2011.gada 23.decembra lēmumu Nr.22.4.7/91171, VID Nodokļu pārvalde konstatēja, ka 2011.gada 29.decembrī pieteicējai ir PVN parāds 13,60 *euro* (Ls 9,56). Ar Ziemeļu KAC vadītāja 2011.gada 29.decembra lēmumu Nr.8.21.9.2/28021 pieteicēja informēta, ka VID ģenerāldirektores 2011.gada 23.decembra lēmumā Nr.22.4.7/91171 norādītā PVN pārmaksa 5108,45 *euro* (Ls 3590,24) daļā par 13,60 *euro* (Ls 9,56) izmantota aktuālā PVN parāda segšanai, bet atlikusī daļa 5094,85 *euro* (Ls 3580,68) un nokavējumu nauda 582,37 *euro* (Ls 409,29) atmaksāta pieteicējai.

[3] Nepiekrītot sākotnējam lēmumam daļā par neatmaksāto PVN pārmaksu 13,60 *euro* (Ls 9,56) un nokavējumu naudu, pieteicēja to apstrīdēja VID, norādot, ka pieteicējai ir PVN pārmaksa par 2004.gadu 67 991,03 *euro* (Ls 47 784,37), kura atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 10.punktam ir pārceļama uz pēctaksācijas periodiem, un nodokļu maksātājam ir tiesības izmantot pārmaksu tekošo PVN maksājumu segšanai.

[4] VID ģenerāldirektore 2012.gada 2.martā pieņēma lēmumu Nr.22.4.6/18625, ar kuru atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu. Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka PVN pārmaksa 5108,45 *euro* (Ls 3590,24) ir izveidojusies par taksācijas periodiem no 2007.gada oktobra līdz 2010.gada jūnijam, t.sk. tās daļa 3880,46 *euro* (Ls 2727,20) izveidojās līdz pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanai 2008.gada 26.septembrī, atlikusī daļa – 1229,42 *euro* (Ls 864,04) – pēc tās. PVN parāds 13,60 *euro* (Ls 9,56) ir izveidojies saistībā ar PVN deklarācijā par 2011.gada 1.pusgadu aprēķināto budžetā maksājamo PVN un tādējādi uzskatāms par kārtējo nodokļu maksājumu.

Līdz ar to VID Nodokļu pārvaldei bija pienākums saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta ceturto daļu segt uz 2011.gada 29.decembri esošo PVN parādu 13,60 *euro* (Ls 9,56), izmantojot pieteicējas PVN pārmaksas daļu 1229,42 *euro* (Ls 864,04), kas izveidojās par taksācijas periodiem pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas. VID rīcība nav pretrunā ar Maksātnespējas likuma 6.panta 3.punktā noteikto patvaļas aizlieguma principu.

[5] 2012.gada 5.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums, kas pamatots ar tiem pašiem argumentiem, kurus pieteicēja bija norādījusi apstrīdēšanas iesniegumā. Papildus pieteicēja norādījusi turpmāk minētos argumentus.

[5.1] VID bez tiesiska pamata nolēma neveikt 2004.gada pārmaksas pārcelšanu (ieskaitu) un samazināt atmaksājamo PVN.

[5.2] VID pārsūdzētajā lēmumā atsaucas uz jauno Maksātnespējas likumu, kas stājās spēkā 2010.gada 1.novembrī. Tā kā pieteicējai maksātnespējas process tika pasludināts 2008.gada 26.septembrī, piemērojams Maksātnespējas likums, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim. VID ir pārkāpis Maksātnespējas likuma *(likuma redakcijā līdz 2010.gada 31.oktobrim)* 59.panta otrajā daļā noteikto regulējumu, kas līdz ar maksātnespējas procesa ierosināšanu aizliedz kreditoram veikt jebkādas individuālas darbības, ar kurām tiek nodarīti zaudējumi kreditoru interešu kopumam.

[5.3] Samazinot pārmaksu par 13,60 *euro* (Ls 9,56), tiek nodarīti zaudējumi kreditoru interešu kopumam, jo zūd iespēja izlietot uz 2004.gada beigām uzkrāto PVN pārmaksu 67 991,03 *euro* (Ls 47 784,37) tekošā PVN maksājuma 13,60 *euro* (Ls 9,56) segšanai un faktiski padara neiespējamu 2004.gada pārmaksas turpmāko izlietojumu.

[6] 2012.gada 16.maijā tiesā saņemts VID rakstveida paskaidrojums, kurā VID norādījis, ka pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem, kā arī papildus norāda turpmāk minētos argumentus.

[6.1] Uz pieteicēju attiecas trīs gadu termiņš pieprasīt pārmaksātās nodokļu summas novirzīšanu kārtējo nodokļu maksājumu segšanai. Līdz ar to pieteicējai nav pamata lūgt par 2011.gada 1.pusgadu deklarēto budžetā maksājamo PVN segt ar PVN pārmaksu, kas izveidojusies uz 2004.gadu.

[6.2] VID nav darbojies kā kreditors, kurš veiktu individuālas darbības un nodarītu zaudējumus citiem kreditoriem, bet gan kā nodokļu administrācija ar pienākumu iekasēt kārtējos nodokļu maksājumus.

[7] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja uz tajā norādīto argumentu pamata.

[8] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādīto argumentu pamata.

**Motīvu daļa**

[9] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējusi lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[10] 2012.gada 11.aprīlī Administratīvās rajona tiesas tiesnese ierosināja administratīvo lietu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (par pievienotās vērtības nodokļa 13,60 *euro* (Ls 9,56) atmaksu un nokavējuma naudu) *(lietas 2.lapa)*.

Tiesa norāda, ka jautājums par nokavējuma naudu šādā gadījumā tiesā netiek atsevišķi skatīts. Jautājums par nokavējuma naudu ir pārbaudāms administratīvā akta izpildes lietvedības ietvaros*(sk. arī Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 7.jūnija lēmuma lietā Nr.A42438608 (AA43 – 0631 – 10/11) 12.punktu)*.

[11] Ar Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2011.gada 23.decembra lēmumu Nr.22.4.7/91171 nolemts atmaksāt pieteicējai PVN pārmaksu 5108,45 *euro* (Ls 3590,24), kas izveidojusies par laiku no 2007.gada oktobra līdz 2010.gada jūnijam.

Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes Rīgas Ziemeļu klientu apkalpošanas centrs 2011.gada 29.decembrī nolēma atmaksāt PVN pārmaksu 5094,85 *euro* (Ls 3580,68) un nokavējuma naudu, bet 13,60 *euro* (Ls 9,56) nolēma novirzīt kārtējā nodokļa parāda segšanai.

Lietā noskaidrojams, vai Valsts ieņēmumu dienests pamatoti novirzīja maksātnespējīgās pieteicējas PVN pārmaksu 13,60 *euro* (Ls 9,56) nodokļa parāda segšanai.

[12] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta otrā daļa paredz, ka pārmaksātās nodokļu summas pēc nodokļu maksātāju pamatota iesnieguma iesniegšanas nodokļu administrācijai un pēc nodokļu administrācijas pārbaudes novirzāmas nokavēto vai kārtējo nodokļu maksājumu segšanai vai atmaksājamas 15 dienu laikā, ja konkrēto nodokļu likumi neparedz citu atmaksāšanas laiku un kārtību. Minētā panta trešā daļa paredz, ka šā panta pirmās daļas nosacījumi, kā arī otrās daļas nosacījumi, ja nodokļu maksātājs

ir pieprasījis pārmaksātās nodokļu summas atmaksu, nav piemērojami nodokļu maksātājiem, kuriem ir nokavētie nodokļu maksājumi, nokavēto nodokļu un ar tiem saistīto maksājumu apmērā.

No minētajām tiesību normām izriet, ka nodokļa pārmaksa ir novirzāma kārtējiem vai nokavētiem nodokļa maksājumiem. Ja nokavēto vai kārtējo nodokļa maksājumu nav, personai ir tiesības saņemt nodokļa pārmaksu.

[13] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis atzina, ka pieteicējai bija izveidojies PVN parāds par 2011.gada pirmo pusgadu 13,60 *euro* (Ls 9,56). Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē atzina, ka šis maksājums bija kārtējais nodokļa maksājums, pieteicējai bija pienākums to samaksāt, bet pieteicēja nebija to samaksājusi. Tiesas ieskatā iestāde pamatoti novirzīja nodokļa pārmaksu 13,60 *euro* (Ls 9,56) nodokļa parāda segšanai.

[14] Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē atzina, ka kārtējais nodokļa maksājums 13,60 *euro* (Ls 9,56) bija uzskatāms par maksātnespējas procesa izdevumiem, bet ne par kreditora prasījumu.

Līdz ar to iestāde, novirzot pārmaksu kārtējo nodokļa maksājumu segšanai, nepārkāpa Maksātnespējas likuma 59., 183.pantu.

[15] Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka nokavētais nodokļa maksājums 13,60 *euro* (Ls 9,56) bija jāsedz no tās nodokļa pārmaksas, kas bija izveidojusies par 2004.gadu. Vienlaikus pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka pieteicēja nav vērsusies VID ar lūgumu atmaksāt nodokļa pārmaksu par 2004.gadu.

Tiesa secina, ka pārmaksa 5108,45 *euro* (Ls 3590,24) izveidojusies par laiku no 2007.gada oktobra līdz 2010.gada jūnijam *(lietas 31.lapa)*. To nenoliedza arī pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē. Ar pārsūdzēto lēmumu iestādē tika lemts par nodokļa pārmaksas atmaksu par šo laika posmu, bet ne par 2004.gadu. Līdz ar to iestādei nebija pamats vērtēt, vai pieteicējam bija nodokļa pārmaksa par 2004.gadu, vai tā ir novirzāma nodokļa parāda segšanai. Minēto apsvērumu dēļ nepamatots ir pieteicējas arguments, ka pārsūdzētais lēmums ir par nodokļa pārmaksas par 2004.gadu dzēšanu. Arī piemērotās tiesību normas norāda, ka iestāde nav pieņēmusi lēmumu par nodokļa pārmaksas dzēšanu.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 254.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

**nosprieda**

**noraidīt** maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Chicko restorāni" administratora pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (par pievienotās vērtības nodokļa 13,60 *euro* (Ls 9,56) atmaksu).

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Zariņa